

Пропозиції Пенсійного фонду України
до проєкту Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про
Державний бюджет України на 2021 рік” щодо підвищення розміру
мінімальної пенсії за віком до розміру фактичного прожиткового мінімуму
для осіб, які втратили працездатність”, внесеного
народними депутатами України Королевською Н. Ю. та іншими
реєстраційний номер 4566 від 04 січня 2021 року
I читання

1. Пенсійний фонд України не підтримує законопроект у запропонованій редакції.

Пропозиція законопроекту щодо збільшення мінімального розміру пенсії за віком шляхом встановлення його у Законі України “Про Державний бюджет України на 2021 рік” порушує принципи визначеності та пропорційності щодо отримання пенсійних виплат, зокрема, по відношенню до інших категорій пенсіонерів, насамперед тих, які отримують пенсію за вислугу років.

Відповідно до статті 6 Закону України “Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії” базовим державним соціальним стандартом є прожитковий мінімум, встановлений законом, на основі якого визначаються державні соціальні гарантії та стандарти у сфері доходів населення. Отже, для встановлення державних соціальних гарантій застосовується прожитковий мінімум, затверджений в законі про Державний бюджет України на відповідний рік.

Сфера застосування фактичного розміру прожиткового мінімуму визначена у статті 5 Закону України “Про прожитковий мінімум”, якою передбачено, що для спостереження за динамікою рівня життя в Україні на основі статистичних даних про рівень споживчих цін центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, розраховує щомісяця фактичний розмір прожиткового мінімуму на одну особу, а також окремо для тих, хто відноситься до основних соціальних і демографічних груп населення.

Відповідно до частини другої статті 5 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” мінімальний розмір пенсії за віком визначається виключно цим Законом.

З огляду на зазначене, положення законопроекту потребують узгодження із принципом правової визначеності, що полягає, як зазначив Європейський суд з прав людини, у тому, що право має бути належним чином доступним та передбачуваним за своєю дією та сформульованим з належною чіткістю, що дає можливість особам регулювати свою поведінку.

Рішеннями Європейського суду з прав людини від 14 жовтня 2010 року у справі “Щокін проти України” (заяви № 23759/03 та № 37943/06) та від 07 липня

2011 року у справі “Серков проти України” (заява № 39766/05) вимоги заявників задоволені з огляду на те, що відповідне національне законодавство не було чітким та узгодженим та, відповідно, не відповідало вимозі “якості” закону.

Крім цього, реалізація норм законопроекту потребуватиме додаткових видатків, джерела фінансування яких у законопроекті не визначено. Враховуючи норми статті 113 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” щодо покриття дефіциту коштів Пенсійного фонду України, реалізація законопроекту матиме вплив на державний бюджет, що потребує врахування думки Міністерства фінансів України.

В Рішенні від 07 листопада 2018 року № 9-р/2018 Конституційний Суд України у справі щодо конституційності пункту 7 розділу II Закону України “Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні” зазначив, що фінансування соціальних та інших зобов’язань держави має бути реальним та здійснюватися відповідно до її фінансово-економічних можливостей. За юридичною позицією Конституційного Суду України у разі значного погіршення фінансово-економічної ситуації, виникнення умов воєнного або надзвичайного стану, необхідності забезпечення національної безпеки України, модернізації системи соціального захисту тощо держава може здійснити відповідний перерозподіл своїх видатків з метою збереження справедливого балансу між інтересами особи та суспільства (пункт 2.2 Рішення).

Пропозиція законопроекту щодо набрання ним чинності з дня, наступного за днем його офіційного опублікування, суперечить частині третій статті 27 Бюджетного кодексу України, відповідно до якої закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються після 15 липня року, що передуює плановому, вводяться у дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

**Голова правління
Пенсійного фонду України**

Євгеній КАПІНУС

Капінус Євгеній Валерійович

КНЕДП - ІДД ДПС

AD92F1C54BA67636EEB87183E6E5829422BB34619585B5EB63A4FBDEB5AE628D01

12.01.2021